

Aalto-yliopiston ylioppilaskunnan asiaesittely

Asia L12 / 1806
AYY vastaan KY-säätiö

Asianajaja Jouko Huhtala OTM Heidi Paananen

Asiaesittelyn sisältö

1. Mistä asiassa kyse?
2. Säätiöinnin ja lahjoitusten tarkoitus
3. AYY:n vaatimukset
4. AYY:n kanneperusteet
5. Tosiseikastosta
6. Oikeudellista arvioinnista
7. Esitettävästä näytöstä

1. Mistä asiassa on kyse?

- KY:n ja KY-säätiön menettely on siviilioikeudellisesti moitittavaa, koska:
  - lahjoitusten tarkoitus oli kiertää tuleva lainsäädäntö ja lainsäätäjän tarkoitus
  - lahjoituksilla pyrittiin vahingoittamaan AYY:tä
  - KY lahjoitti merkittävän osuuden omaisuudestaan KY-säätiölle, vaikka TKY jätti omaisuutensa kokonaisuudessaan AYY:lle
  - KY ja KY-säätiö pyrkivät estämään KY:n jäsenistön valitusmahdollisuuden asiassa (mm. salaaminen, bulvaanin käyttö, aineiston tuhoaminen)
  - menettely toteutettiin itsekontrahointina; samat henkilöt antajan ja saajan orgaaneina
- Hallintotuomioistuimissa ei ole otettu kantaa menettelyn siviilioikeudelliseen pätevyyteen
- Hallintotuomioistuinten asiaan liittyvillä ratkaisuilla ei ole tässä riita-asiassa merkitystä

Laki yliopistolain voimaannpanosta (559/2009), 8 §

”8 §

Ylioppilaskunnat

[---]

Yhdistyvien yliopistojen ylioppilaskunnat yhdistyvät uuden yliopiston ylioppilaskunnaksi (uusi ylioppilaskunta) 1 päivänä tammikuuta 2010. Yhdistyvien yliopistojen ylioppilaskunnat vastaavat uuden ylioppilaskunnan järjestäytymisestä. Yhdistyvien yliopistojen ylioppilaskunnat voivat ryhtyä järjestäytymisen edellyttämiin toimenpiteisiin ennen uuden yliopistolain voimaantuloa.

[---]

Yhdistyvien ylioppilaskuntien varallisuus siirtyy uudelle ylioppilaskunnalle. Uusi ylioppilaskunta vastaa niistä velka-, palvelu-, hankinta- ja muista sitoumuksista, joihin yhdistyvien yliopistojen ylioppilaskunnat ovat sitoutuneet ja jotka koskevat uudelle ylioppilaskunnalle siirtyvää omaisuutta ja toimintaa.

Viranomaisten myöntämät toimi-, järjestämis- ja muut luvat sekä yhdistyvien ylioppilaskuntien saatavat siirtyvät uusille ylioppilaskunnille 1 päivänä tammikuuta 2010. Yhdistyvien ylioppilaskuntien jäsenet ja henkilöstö siirtyvät yhdistyvistä ylioppilaskunnista uusiin ylioppilaskuntiin 1 päivänä tammikuuta 2010.

HE 7/2009 vp

Laki yliopistolain voimaannpanosta, yksityiskohtaiset perustelut:

”8 §. Ylioppilaskunnat. Pykälän mukaan yhdistyvissä yliopistoissa myös ylioppilaskunnat yhdistyvät yhdeksi uudeksi ylioppilaskunnaksi. Opiskelijoiden toiminta ja edunvalvonta yliopistoissa ja osana yliopistoyhteisöä on tarkoituksenmukaisinta edelleen toteuttaa yhden ylioppilaskunnan kautta. Ylioppilaskunnat yhdistyvät Joensuun ja Kuopion yliopistoissa niiden yhdistyessä Itä-Suomen yliopistoksi, Turun yliopistossa ja Turun kauppakorkeakoulussa niiden yhdistyessä Turun yliopistoksi sekä Helsingin kauppakorkeakoulussa, Taideteollisen korkeakoulussa ja Teknillisen korkeakoulussa niiden yhdistyessä Aalto-yliopistoksi. Yhdistyvät ylioppilaskunnat sopivat itsehallintonsa mukaisesti järjestäytymisestään uudeksi ylioppilaskunnaksi lain yhdistymistä koskevien säännösten rajoissa. Yhdistyvien ylioppilaskuntien velka-, palvelu-, hankinta ja muut sitoumukset siirtyvät uudelle ylioppilaskunnalle. Edellä mainitun johdosta myös yhdistyvien ylioppilaskuntien varallisuus kokonaisuudessaan siirtyy uudelle ylioppilaskunnalle, jotta sitoumusten lisäksi voidaan turvata ylioppilaskuntien laissa säädettyjen julkisten tehtävien pitkäjänteinen toteuttaminen myös tulevien opiskelijajäsenten osalta. Lakisääteisten tehtävien lisäksi ylioppilaskunnat ovat harjoittaneet myös muuta toimintaa. Viranomaisien myöntämät toimi-, järjestämis- ja muut luvat siirtyvät yhdistyviltä ylioppilaskunnilta uudelle ylioppilaskunnalle.”

(Korostus lisätty.)

2. Säätiöinnin ja lahjoitusten tarkoitus

- KY:n tarkoitus oli siirtää mahdollisimman suuri osuus niistä varoista, jotka ylioppilaskuntien yhdistymisessä laki määräsi siirtymään AYY:lle, sellaiselle yksityiselle taholle, joka toimisi vain yhden AYY:n jäsenryhmän – kyltereiden – eduksi
- KY:n tarkoitus oli perustaa AYY:lle rinnakkainen kauppatieteen opiskelijoiden ”ylioppilaskunta” KY-säätiön ja KY-yhdistyksen muodossa
  - Yliopistolain (558/2009) mukaan kullakin yliopistolla on yksi ylioppilaskunta (46 §)
- Lahjoitukset KY-säätiölle tehtiin vain sillä ehdolla, että AYY syntyy
- Yllä olevasta seuraa, että KY:n ja KY-säätiön tarkoitus oli vahingoittaa AYY:tä

3. AYY:n vaatimukset

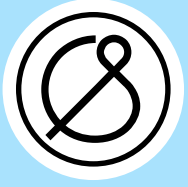
- Kantaja vaatii, että Helsingin käräjäoikeus
  - julistaa Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan (jäljempänä ”KY”) antamat, viiden 17.11.2008 allekirjoitettujen lahjakirjojen mukaiset lahjat pätemättömiksi;
  - tai vaihtoehtoisesti jättää lahjat oikeustoimilain 36 §:n nojalla kokonaisuudessaan huomioon ottamatta tai sovittelee niiden ehtoja lahjoitetun omaisuuden määrän osalta;
  - velvoittaa KY-säätiön palauttamaan lahjoitetun omaisuuden AYY:lle tai korvaamaan sen arvon siltä osin kun omaisuutta ei voida palauttaa;
  - velvoittaa KY-säätiön suorittamaan vahingonkorvauksena tai perusteettoman edun palautuksena kanteessa tarkemmin määritellylle lahjoitetun omaisuuden arvolle 3,5 prosentin vuosituottoa vastaava määrä, jota on alkanut kertyä 1.1.2010 lähtien ja kertyy omaisuuden palauttamiseen tai sen arvon korvaamiseen saakka;
  - velvoittaa KY-säätiön suorittamaan viivästyskorkoa palautettavan omaisuuden arvolle korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine korkoineen laskettuna päivästä, joka seuraa 30 päivän kuluttua haasteen tiedoksiantopäivästä;
  - velvoittaa KY-säätiön suorittamaan viivästyskorkoa ajalta 1.1.2010 –29.11.2013 kertyneelle 3,5 prosentin vuosituottomäärälle 29.12.2013 alkaen ja 30.11.2013 lähtien kertyvälle 3,5 prosentin vuosituottomäärälle siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut käräjäoikeuden ratkaisun antopäivästä; ja
  - velvoittaa KY-säätiön korvaamaan kantajan kaikki asianosais- ja oikeudenkäyntikulut korkolain 4 §:n 1 momentin mukaisine viivästyskorkoineen siitä lähtien, kun kuukausi on kulunut käräjäoikeuden tuomion antamispäivästä.

4. AYY:n kanneperusteet

- Vaatimus pätemättömäksi julistamisesta
  - OikTL (228/1929) 33 § kunnianvastaisuus ja arvottomuus
  - Hyvän tavan vastaisuus
  - Shikaaninomaisuus
  - Oikeuden väärinkäyttö
- Vaatimus lahjakirjojen huomiotta jättämisestä tai lahjoitetun omaisuuden määrän kohtuullistamisesta
  - OikTL 36 § kohtuuttomuus
- Lahjanlupauslain (625/1947) vastaisuus täytäntöönpanon osalta
- Tuottovaatimus
  - vahingonkorvaus tai perusteettoman edun palautus

5. Tosiseikastosta

Merkittävimmät tapahtumat aikajanalla

Syksy 2006
Yliopistolain
uudistaminen
alkaa
virkamies-
tasolla

**Heinäkuu
2007**
KY antaa
toimeksiannon
Asianajo-
toimisto
Borenius ja
Kemppinen
Oy:lle liittyen
säätöinti- ja
lahjoitus-
järjestelyyn
(K31)

**Vuodenvaihte 2007-
2008**

KY pyytää useilta
asiantuntijoilta lausuntoa
järjestelyn oikeudellisesta
kestävyydestä; lausunnot
varovaisia (Halila
12.10.2007, Viertola
18.10.2007, Tuori
14.2.2008)
(K4)

Lausunnot salattiin KY:n
jäsenistöltä

Kevät 2008
KY tapaa useasti
OPM:n
virkamiehiä
KY saa
tietoonsa, että
OPM vastustaa
lahjoituksia
(K26)

Kevät 2007
KY sai tiedon
suunnitellusta
ylioppilas-
kuntien
yhdistämistä
koskevasta
säännöksestä
(uuden
yliopistolain
voimanpano-
laki (559/2009)
8 §)

3.10.2007
KY:n edustajiston
kokous
Käsiteltiin
reunaehtotyöryhmän
muistio, velvoitettiin
hallitus
valmistelemaan
säätöintijärjestelyä
Männistön ponsi
KY-säätiön
perustamisesta
(K5, K33)

Helmikuu 2008
KY:n edustajiston kokous
21.2.2008
Edustajisto päätti lahjoittaa
Seniorikillalle 100.000 euroa
(erehdyttävällä perustelulla)

KY:n tulevaisuustyöryhmä
aloittaa toimintansa
(järjestelyn salassapito
mahdollisimman pitkään)

Merkittävimmät tapahtumat aikajajalla II

18.4.2008
Seniorikilta ry:n kokous
Seniorikilta ry päättää perustaa KY-säätiön
(K50)

17.6.2008
Seniorikilta siirtää KY-säätiölle 200.000 euron säädepääoman
(K36)

3.9.2008
KY-säätiö merkitään säätiörekisteriin;
KY-säätiön hallitukseen nimitetään KY-toimijoita
(K34)

17.11.2008
Lahjakirjat allekirjoitettiin
(K1)
Lahjoitetun omaisuuden arvo tuolloin MEUR 42,75 eli ainakin 55 % KY:n nettovaroista

1.1.2010
Uusi yliopistolaki (558/2009) tulee voimaan ja AYY syntyy KY:n, TKY:n ja TOKYO:n seuraajaksi yliopistolain voimaantulon 8 §:n perusteella

11.6.2008
KY siirtää Seniorikillalle 100.000 euroa
(K35)

Syksy 2008
KY:n edustajat tapasivat lukuisia poliitikkoja, virkamiehiä ja asiantuntijoita lainuudistuksen tiimoilta
(K26)
(K15)

30.10.2008
KY:n edustajisto päätti hyväksyä lahjakirjat
(K25)
Päätös salattiin
(K1; vrt. liite E)
KY tiedotti samana päivänä lahjoitusjärjestelystä (ensimmäisen kerran), mutta antaen väärän tiedon AYY:lle jäävästä omaisuudesta
(K51)

21.12.2009
KY tekee escrow-sopimuksen varmistuakseen, että omaisuus ei siirry AYY:lle
Prosessi KHO:ssa ei vielä päättynyt

Riidattomat seikat

- AYY:n kanneperusteiden kannalta olennaisia ovat seuraavat riidattomat seikat:
  - Lakiuudistus käynnistyi vuonna 2006 ja KY teki liitännäisiä selvityksiä 2007 lähtien (**11, 12**)
  - KY:n edustajiston tekemä lahjoituspäätös 30.10.2008 ja lahjoitetut omaisuuserät (**1**)
    - Ei julkisen hallintotehtävän hoitamista (**2**)
  - Rahaliikenne KY:n, Seniorikilta ry:n ja KY-säätiön välillä (**4, 5**)
  - Samoja toimijoita KY:n ja KY-säätiön puolella (**7**)
  - Tehty escrow-sopimus 21.12.2009, kun päätöksillä ei vielä lainvoimaa (**9, 14**)
  - Lahjoitusjärjestelyyn liittyvän aineiston poisto KY:n tietokannasta (**10**)
  - AYY:lle siirtyneet asuntoloihin on liittynyt ja osaan edelleen liittyy ARA-rajoituksia (**13**)
  - AYY on ollut yhteydessä KY-säätiöön keväällä ja kesällä 2010 lahjoitusjärjestelystä (**16**)

Miten KY ja KY-säätiö toteuttivat järjestelyn

1. Lahjoitusjärjestely ja sen valmistelu salattiin
  - KY pyrki estämään jäsenkunnan valitukset asiassa
2. Merkittävä lobbaus
  - KY tiesi tulevan lainsäädännön sisällön ja pyrki muuttamaan sitä
3. Seniorikilta ry:n käyttö bulvaanina
  - KY pyrki estämään jäsenkunnan valitukset asiassa
4. Itsekontrahointi
  - Omaisuus lahjoitettiin ”itselleen”
5. Väärät tiedot uudelle ylioppilaskunnalle jäävän omaisuuden määrästä
  - KY oli tietoinen järjestelyn moitittavuudesta ja pyrki esittämään sen itselleen parhaalla tavalla salaamalla AYY:lle jäävää omaisuutta rasittavat, n. MEUR 27.4 velat

Miten KY-säätiö toteutti järjestelyn II

6. Escrow-järjestelyn käyttö
    - Escrow-järjestelyllä pyrittiin estämään omaisuuden siirtyminen AYY:lle
  7. Lahjoitukseen liittyviä asiakirjoja hävitettiin järjestelmällisesti
    - KY pyrki salaamaan järjestelyn myös jälkikäteen
    - AYY pystyi vasta viiveellä paikallistamaan ko. asiakirjat ja selvittämään itselleen KY:n ja KY-säätiön menettelyn moitittavuuden
- KY:n ja KY-säätiön toiminta osoittaa, että ne pyrkivät kiertämään asiaan liittyvät oikeudelliset riskit, joista ne olivat hyvin tietoisia
- KY ja KY-säätiö toteuttivat järjestelyn välittämättä OPM:n vastustuksesta
  - KY ja KY-säätiö toteuttivat järjestelyn välittämättä asiantuntijoiden varoituksista
  - KY ja KY-säätiö toteuttivat järjestelyn välittämättä TKY:n vastustuksesta

Lahjoitusten arvo lahjoitushetkellä 30.10.2008

- KY:n omaisuuden nettoarvo ennen lahjoituksia oli n. 73 miljoonaa euroa **(K2)**
- KY lahjoitti KY-säätiölle noin 55 prosenttia tästä varallisuudestaan (käypä arvo MEUR 42,75) **(K2)**:
  - Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan Asunto Oy:n ja Kiinteistö Oy Arkadiankatu 28:n koko osakekannat, arvo n. MEUR 24,5
  - Rahasto-osuuksia, arvo n. MEUR 23,9
  - Lainasaamisia, arvo n. MEUR -6,2
  - Irtainta omaisuutta, arvo n. MEUR 0,55
- KY:lle jäi siis velatonta omaisuutta n. MEUR 30,25
  - Tästä omaisuudesta vain n. MEUR 4,5 rahasto-osuuksina ja loput n. MEUR 25,75 asuntolakiinteistöinä, joiden käyttöä, luovutusta ja tuiottoa rajoittaa korkotukilaki
    - 31.12.2001 saakka laki vuokra-asuntojen korkotuesta (19.12.1980/867), joka ei edellyttänyt merkintää rasiustodistukseen
    - 1.1.2002 alkaen laki vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta (29.6.2001/604)

Lahjoitetun omaisuuden AYY:lle palautettava arvo per 31.12.2009

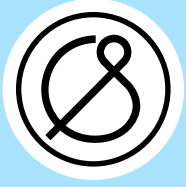
- Lahjoitetun omaisuuden arvo on laskettava KY-säätiön tilinpäätöksen tase-erittelyn pohjalta per 31.12.2009, jolloin lahjoitettu omaisuus siirtyi KY-säätiön taseeseen
  - Kauppakorkeakoulun Ylioppilaskunnan Asunto Oy:n (0200230-9) koko osakekanta 1-7000, arvo n. MEUR 14.96
  - Kiinteistö Oy Arkadiankatu 28:n (1903328-3) koko osakekanta 1-3062, arvo n. MEUR 2.77
  - Rahasto-osuuksia, arvo yhteensä n. MEUR 23.9, mikä riidatonta
  - Lainasaamisia, palautettava arvo yhteensä n. MEUR 0
  - Irtaimiston arvon palauttamista ei vaadita prosessiekonomisista syistä tilanteessa, jossa ko. omaisuuden palauttaminen ei ole mahdollista
  - Palautettava kokonaisarvo lahjoitetulle omaisuudelle on siis MEUR 41.63

Lahjoitusten seuraamukset AYY:lle

- Merkittävien omaisuuserien lahjoittaminen heikensi AYY:n kykyä toimia jäsenkuntansa eduksi, sillä:
  - Jäsenmaksuilla KY pystyi kattamaan enintään 9,4 prosenttia toimintakustannuksistaan (**K2**)
  - AYY:lle siirtynyt omaisuus oli pitkälti laadultaan sellaista, jota ei voi käyttää AYY:n toiminnan kulujen kattamiseen (asuntolakiinteistöt)
    - Tuotto *per annum* n. 150.000 euroa (**K22**)
  - Sijoitusomaisuutta, jota / jonka tuottoa voitaisiin käyttää AYY:n toiminnan kulujen kattamiseen, jäi KY:lle lahjoitusten jälkeen ainoastaan 4,5 miljoonaa euroa

6. Oikeudellisesta arvioinnista

AYY:llä on asialegitimaatio

- AYY:llä on asialegitimaatio vaatia omaisuuden/sen arvon palauttamista tuottoineen ja vaatia lahjakirjojen julistamista pätemättömäksi tai vedota niiden kohtuuttomuuteen:
  1. AYY ajaa velvoitekannetta
  2. Yliopistolain voimaanpanolain 8 §:n nojalla AYY on KY:n seuraaja
  3. AYY on ”kvalifioitu vieras” lahjoitusjärjestelyn suhteen
- AYY palaa asialegitimaatiokysymykseen tarkemmin loppulausunnossaan

AYY on reklamoinut asianmukaisesti

- AYY on reklamoinut KY:n tekemien lahjoitusten pätemättömyydestä (**K24**):
  - AYY:n kirje 7.5.2010
  - Vaatimuskirje 30.8.2010
- Reklamaatioajan kohtuullisuutta arvioidessa on huomioitava, että:
  - AYY syntyi vasta 1.1.2010
  - KY on tuhonnut asiaan liittyvää aineistoa merkittävässä määrin ja on pyrkinyt salaamaan lahjoituksiin liittyviä tapahtumia
  - KY-säätiölle ilmoitettiin välittömästi, kun järjestelyn mahdollinen siviilioikeudellinen moitittavuus alkoi paljastua AYY:lle

Omaisuserät tai niiden arvo tulee palauttaa AYY:lle

- Jos lahjoitukset julistetaan pätemättömiksi, lahjoitettu omaisuus tulee palauttaa KY:n seuraajalle AYY:lle
  - yliopistolain voimaantulon 8 §
- Jos lahjoitukset nähdään päteviksi mutta kohtuuttomiksi tai todetaan, että niiden ehtoja tulee sovitella kohtuuttomina, lahjakirjojen ehdot jätettävä huomiotta tai sovitellut omaisuserät / niiden arvo on palautettava AYY:lle

AYY on oikeutettu lahjoitetun omaisuuden tuottoon

- Tuottovaatimuksen perusteena on KY-säätiön vahingonkorvausvastuu
  1. KY ja KY-säätiö on aiheuttanut AYY:lle tuoton määrää vastaavan vahingon;
  2. vahinko on aiheutettu tuottamuksella, josta KY-säätiö vastaa;
  3. AYY kärsimä vahinko johtuu tästä tuottamuksesta.
- Tuottovaatimuksen toissijaisena perusteena on perusteettoman edun palautusvelvollisuus, koska:
  1. KY-säätiö on saanut etua lahjoitusjärjestelyn vuoksi;
  2. KY-säätiön saamaa etua on pidettävä perusteettomana, mikä on selvää, jos lahjoitukset julistetaan pätemättömiksi tai kohtuuttomiksi; ja
  3. KY-säätiö hyötyisi AYY:n kustannuksella, mikä on selvää, jos lahjoitukset julistetaan pätemättömiksi / kohtuuttomiksi.
- Kohtuullisen vuosituoton määrä lahjoitetulle omaisuudelle on 3,5 prosenttia

Lahjoitukset ovat kunnianvastaisia ja arvottomia (OikTL 33 §)

- Lahjoitukset tehty olosuhteisessa, joista tietoisien on kunnianvastaista ja arvotonta vedota niihin
  1. Olosuhteiden kunnianvastaisuus ja arvottomuus
    - samat toimijat lahjanantajan ja lahjansaajan puolella (lahjoitus itselleen)
    - pyrkimys kiertää tuleva lainsäädäntö, yliopistolain voimaanpanolain 8 §
      - tietoisuus tulevasta laista ja lainsäätäjän kannasta aiottuun lahjoitusjärjestelyyn
    - tietoisuus TKY:n vastustuksesta ja TKY:n aikeesta siirtää sen koko omaisuus AYY:lle
    - Salaaminen tarkoituksena estää jäsenkunnan valitukset
      - hankkeen ja valmistelun salaaminen
      - bulvaanin käyttö
      - asiakirjojen salaiseksi julistaminen
      - asiakirjojen tuhoaminen
    - tietoisuus AYY:n toimintaedellytysten heikentymisestä (AYY:n vahinko) ja siitä, että AYY:lle tulisi siirtymään KY:n velvollisuuden kokonaisuudessaan mutta ei vastaavat varat
    - tapahtumia arvioitava kokonaisuutena
  2. KY-säätiön tietoisuus
    - koska samat henkilöt ovat toimineet sekä lahjanantajan että lahjansaajan puolella, tietoisuusedellytys täyttyy

Lahjoitukset ovat hyvän tavan vastaisia

- Menettelyä pidettävä kiellettynä käyttäytymisenä nimenomaisen normin puuttumisesta huolimatta:
  - samat toimijat lahjanantajan ja lahjansaajan puolella (lahjoitus itselleen)
  - pyrkimys kiertää tuleva lainsäädäntö, yliopistolain voimaanpanolain 8 §
    - tietoisuus tulevasta laista ja lainsäätäjän kannasta aiottuun lahjoitusjärjestelyyn
  - tietoisuus TKY:n vastustuksesta ja TKY:n aiikeesta siirtää sen koko omaisuus AYY:lle
  - Salaaminen tarkoituksena estää jäsenkunnan valitukset
    - hankkeen ja valmistelun salaaminen
    - bulvaanin käyttö
    - asiakirjojen salaiseksi julistaminen
    - asiakirjojen tuhoaminen
  - tietoisuus AYY:n toimintaedellytysten heikentymisestä (AYY:n vahinko) ja siitä, että AYY:lle tulisi siirtymään KY:n velvollisuuden kokonaisuudessaan mutta ei vastaavat varat
  - tapahtumia arvioitava kokonaisuutena
- Asianmukainen ja lojaali toiminta seuraajaa kohtaan olisi edellyttänyt, että KY ja KY-säätiö olisivat varmistaneet, että AYY:lle siirtyy riittävät varat sen toimintaa varten
- Itsenäinen ja kumulatiivinen arviointi

Lahjoitukset ovat shikaaninomaisia

- Jos muodollisesti pätevän oikeustoimen yksinomainen tai pääasiallinen tarkoitus on toisen vahingoittaminen, kyse on shikaanista:
  - KY:n ja KY-säätiön todellinen tarkoitus ei ollut lahjoituksen tekeminen säätiölle, vaan omaisuuserien siirtäminen pois AYY:n ulottuvilta (**K1**, lahjakirjojen ehdollisuus lainuudistuksen toteutumiselle)
  - Tämä tarkoitus oli KY:n ja KY-säätiön ainoa tarkoitus asiassa (**K15**)
  - KY ja KY-säätiö olivat tietoisia AYY:n vahingosta

Lahjoitukset rikkoivat oikeuden väärinkäytön kieltoa

- Näennäisesti sallitulla toimella pyritään ei-hyväksyttävään päämäärään
  - KY:n ja KY-säätiön toiminta johtui ainoastaan yliopistolain voimaantulon 8 §:stä
  - KY:n ja KY-säätiön tarkoitus oli siirtää ko. varallisuus pois julkisoikeudellisen ylioppilaskunnan ulottuvilta
    - KY ja KY-säätiö aiheuttivat tietoisesti vahinkoa AYY:lle
  - Lahjoitusten pääasiallinen tavoite oli päinvastainen verrattuna lainsäätäjän tarkoituksen
    - HE 7/2009: ”yhdistyvien ylioppilaskuntien varallisuus kokonaisuudessaan siirtyy uudelle ylioppilaskunnalle”
- KY ja KY-säätiö toimivat vastoin lakiuudistuksen tavoitteita ja lainsäätäjän tarkoitusta turvata uuden ylioppilaskunnan toiminta

Lahjoitukset ovat kohtuuttomia ja niitä tulee vähintään sovittaa määrällisesti (OikTL 36 §)

- Lahjakirjojen ehdot ovat kohtuuttomia ja tulee siten jättää huomiotta tai vähintäänkin sovittaa:
  - KY, KY-säätiö ja näiden molempien puolesta toimineet samat henkilöt käyttivät hyväkseen yksipuolisesti asemaansa
  - loukattu osapuoli AYY ei päässyt millään tavoin vaikuttamaan lahjoituksiin
  - AYY:lle siirtyi KY:n varoista siirtyi vain vähäisenä pidettävä osa
  - KY siirsi silloin vallinneissa oloissa sen talouden kannalta merkityksettömimmän, ja määrällisesti pienemmän, osuuden omaisuudestaan AYY:lle
- Toissijaisesti jutun tosiseikaston perusteella lahjoitusten määrää tulee vähintäänkin sovittaa:
  - Määrällisesti yli kymmenen prosentin määrää lahjoitetun omaisuuden nettoarvosta (n. MEUR 4.2) on pidettävä kohtuuttomana

KY-säätiö on rikkonut lahjanlupauslakia

- Lahjoja ei ole pantu täytäntöön pätevästi:
  - KY ja KY-säätiö panivat lahjoitukset täytäntöön ennen kuin lahjoituspäätökset olivat lainvoimaisia (hallintolainkäyttölaki 31 § 1 mom.)
    - KHO antoi asiassa tuomion vasta 31.12.2009
    - Escrow-sopimuksesta päätettiin KY:n hallituksessa 18.12.2009 ja se allekirjoitettiin 21.12.2009
    - Varallisuus talletettiin escrow-tilille 29.12.2009
  - Lahjoituspäätökset eivät olleet lainvoimaisia, kun ne tosiasiassa pantiin täytäntöön
    - KY luopui määräysvallastaan ko. varallisuuteen 29.12.2009, mutta vastaavia siirtoja ei tehty sen kirjanpitoon

Itsekontrahointi ja edustusvallan yhtyminen (esteellisyys)

- KY:n edustajiston, hallituksen ja talousvaliokunnan jäsenet toimivat yhdistyksen ja KY-säätiön perustamis- ja lahjoitusmenettelyssä ja myöhemmin KY-säätiön hallintoelimissä
  - johtaa ilmeisiin ongelmiin päämiesten kannalta intressiristiriidan vuoksi
  - KY erillislainsäädäntöön perustuva julkisoikeudellinen yhteisö, KY-säätiö yksityinen yhdistys
- Kyseessä on kielletty itsekontrahointi, koska se on tapahtunut kolmannen (AYY) vahingoksi
- Ei itsenäinen kanneperuste mutta huomioitava kaikkien kanneperusteiden alla

Kielletty bulvaanin käyttö ja laitton menettely säätiön perustamisessa

- Bulvaanin käyttö kiellettyä, jos sillä pyritään lain tai hyvien tapojen kiertämiseen
  - Seniorikilta ry:tä käytetty bulvaanina KY-säätiön perustamisessa, jotta KY:n edustajisto, jäsenkunta ja mahdollisesti hallintotuomioistuimet eivät pääse arvioimaan järjestelyn oikeudellista kestävyyttä
  - 100.000 euron lahjoituksen todellinen tarkoitus ei ollut Seniorikilta ry:n juhlavuosi, vaan KY-säätiön säädepääoman maksaminen
  - KY-säätiön perustamismenettely puolestaan mahdollisti lahjoitukset, joten säätiöinti- ja lahjoitusjärjestelyjä arvioitava kokonaisjärjestelynä
- Ei itsenäinen kanneperuste mutta huomioitava kaikkien kanneperusteiden alla

Ei vilpittömän mielen suojaa

- KY:n toimihenkilöt, jotka valmistelivat järjestelyn ja olivat mukana siihen liittyvässä päätöksenteossa KY:n puolella, ovat toimineet samalla myös KY-säätiön hallituksessa
- Varallisuuden kontrolli säilynyt samoilla tahoilla
- KY-säätiö ja KY-yhdistys, jonka kautta KY-säätiö käytännössä toimii, ovat perustettu ainoastaan sellaisen tahon luomiseksi, jolle varallisuus voidaan siirtää pois AYY:n ulottuvilta
- KY-säätiö ja KY-yhdistys ovat olleet täysin tietoisia lahjoitusten taustasta ja tarkoituksesta

Oikeudenkäyntikuluvaatimus

- KY-säätiö on velvollinen korvaamaan AYY:n oikeudenkäyntikulut oikeudenkäymiskaaren 21 luvun 1 §:n nojalla
- Lisäksi KY-säätiö on lahjakirjoissa (**K1**) olevan nimenomaisen ehdon perusteella velvollinen korvaamaan AYY:n tässä asiassa syntyvät oikeudenkäyntikulut asian lopputuloksesta riippumatta

7. Esitettävästä näytöstä

AYY tulee esittämään mm. seuraavasta näytön: järjestelyn tausta ja arviointi

- Lahjoitukset toteutettiin ainoastaan yliopistolain uudistuksen vuoksi ja niiden tarkoitus oli kiertää ko. lainsäädäntö
- Lahjoitusten tarkoitus oli vahingoittaa AYY:tä
- Lainsäätäjän tarkoitus oli, että kolmen yhtyvän ylioppilaskunnan omaisuus siirtyy kokonaisuudessaan AYY:lle
- AYY toteuttaa KY:n tarkoitusta, ei KY-säätiö
- KY lahjoitti merkittävimmän osan omaisuudestaan KY-säätiölle ja AYY:lle siirtyi KY:n omaisuuden vähämerkityksellisin osa, mitä tulee AYY:n toiminnan rahoittamiseen
- KY:n ja KY-säätiön menettely säätiöinnin ja lahjoitusten suunnittelussa, niihin liittyvässä päätöksenteossa ja niiden toteuttamisessa on moitittavaa
- Hallinto-oikeudelliset ratkaisut eivät vaikuta nyt käsillä olevaan siviilioikeudelliseen asiaan

AYY tulee esittämään mm. seuraavasta näytön: tosiseikasto

- Lainsäätäjä vastusti lahjoituksia ja KY tiesi tästä
- KY tiesi lahjoitukseen liittyvästä oikeudellisista epävarmuustekijöistä
- TKY vastusti säätiöintiä ja lahjoituksia ja ilmoitti KY:lle tästä sekä siitä, että TKY tulisi siirtämään AYY:lle koko omaisuutensa
- KY harjoitti merkittävää lobbaustoimintaa, joka ei johtanut toivottuun tulokseen
- KY valmisteli lahjoitushanketta salassa vuodesta 2007 lähtien
- KY:n perussääntöjen edellyttämää päätöksentekomenettelyä ei noudatettu lahjoituspäätösten tekemisessä
- Lahjansaajan ja lahjanantajan puolella toimivat samat henkilöt ja KY tiesi esteellisyysoongelmasta
- KY lahjoitti huomattavasti merkittävimmän osan omaisuudestaan ja erityisesti sen osan, jota / jonka tuottoa voitaisiin käyttää ylioppilaskunnan toiminnan kulujen kattamiseen
- AYY:lle ei siirtynyt riittävää omaisuutta sen KY:n toimintaa vastaavan toiminnan kulujen kattamiseen
- KY perusti KY-säätiön ja käytti Seniorikilta ry:tä bulvaanina
- Escrow-järjestelyn käytön tarkoitus oli panna lahjoitukset täytäntöön

AYY tulee esittämään mm. seuraavista seikoista näytön: omaisuuden arvo

- KY-säätiölle lahjoitetun omaisuuden arvo oli MEUR 42.75 ja lahjoituksen osuus KY:n kokonaisvaroista per 30.10.2008 oli vähintään 55 prosenttia
- KY:lle jääneen ja AYY:lle siirtyneen omaisuuden arvo per 31.12.2009 oli MEUR 41.63
- AYY:lle siirtyneiden asuntolakiinteistöjä rasitti ARA-sääntely
- AYY:lle siirtyi ainoastaan MEUR 4.5 sijoitusomaisuutta
- Lahjoitetun omaisuuden arvolle kohtuullinen vuosituotto on 3,5 prosenttia